

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

**80 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2020

Наукове видання

Збірник тез доповідей 80 наукової конференції викладачів академії
7 – 8 травня 2020 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 15 від 05.05.2020 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова Єгоров Б.В., д.т.н., професор
Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії: Амбарцумянц Р.В., д-р техн. наук, професор
Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор
Бурдо О.Г., д.т.н., професор
Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор
Гапонюк О.І., д.т.н., професор
Жигунов Д.О., д.т.н., доцент
Іоргачова К.Г., д.т.н., професор
Капрельянц Л.В., д.т.н., професор
Коваленко О.О., д.т.н., ст.н.с.
Косой Б.В., д.т.н., професор
Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор
Мардар М.Р., д.т.н., професор
Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор
Павлов О.І., д.е.н., професор
Плотніков В.М., д-р техн. наук, доцент
Станкевич Г.М., д.т.н., професор,
Савенко І.І., д.е.н., професор,
Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор
Ткаченко Н.А., д.т.н., професор,
Ткаченко О.Б., д.т.н., професор
Хобін В.А., д.т.н., професор,
Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор
Черно Н.К., д.т.н., професор

Страхування відповідальності перед третіми особами	1 320,6	1 232,4	-88,2	-6,7
Страхування від нещасних випадків	981,0	1 099,1	118,1	12,0
Страхування вантажів та багажу	1 112,6	1 082,7	-29,9	-2,7
Авіаційне страхування	337,4	403,0	65,6	19,4
Страхування кредитів	370,7	319,8	-50,9	-13,7
Страхування від нещасних випадків на транспорті	70,1	75,1	5,0	7,1
Інші види страхування	1 315,1	1 513,4	198,3	15,1
Всього	25 388,5	30 149,4	4 760,9	18,8

Джерело: [1]

З наведених даних можна зробити висновки, що збільшення чистих страхових премій за 9 місяців 2019 року (всього +18,8 %) відбулося за такими видами страхування: автострахування (+17,2%), медичне страхування (+39,3 %), страхування життя (+20,2 %), страхування фінансових ризиків (+43,7 %), страхування медичних витрат (+58,7 %), страхування майна (+10,8 %), страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ (+15,1 %). Слід відмітити, що зменшення чистих страхових премій відбулося за такими видами страхування: страхування відповідальності перед третіми особами (-6,7 %), страхування кредитів (-13,7 %), страхування вантажів та багажу (-2,7 %).

Страхування є однією зі стратегічно важливих сфер фінансової системи будь-якої держави, оскільки воно забезпечує акумуляцію заощаджень у вигляді страхових внесків страхувальників та трансформацію їх в інвестиції. В зв'язку з цим, ефективна система страхового захисту має забезпечити засади функціонування соціально-орієнтованої економіки України, підвищення рівня життя населення та умови розширеного відтворення народного господарства.

Література

1. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України – URL: <https://www.nfp.gov.ua/ua/Informatsiia-pro-stan-i-rozvytok-strakhovoho-rynku-Ukrainy>.

СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА»

«ПРОДОВОЛЬЧА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ» ЯК ЕКОНОМІЧНА КАТЕГОРІЯ: ТЕНДЕНЦІЇ ВИЗНАЧЕННЯ

Криницька О.О., к.е.н., доцент, Ткачук Т.І., к.е.н., доцент
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Активізація процесів глобалізації, загострення проблем безпеки у багатьох регіонах світу стають об'єктивними передумовами перегляду стану національної безпеки в цілому та її основи – економічної безпеки з усіма її складовими.

Проблема забезпечення людства продовольством правомірно посідає одне з чільних місць в ієрархії глобальних проблем. Продовольча незалежність країн є неодмінною умовою і гарантією збереження її суверенітету й незалежності, забезпечення сталого соціально-економічного розвитку, формування високих рівня та якості життя населення, відтворення

людського капіталу.

За сучасних умов продовольчу безпеку слід розглядати як необхідну умову не лише збереження державності, але й фізичного виживання населення. У цьому контексті актуальним є дослідження такої важливої складової як продовольча незалежність. Слід відзначити, що першочерговою вимогою продовольчої безпеки країни є достатнє самозабезпечення продовольством, яке виражається через продовольчу незалежність.

Країни, які розвиваються, і країни з перехідною економікою прагнуть до продовольчої незалежності. Вони хочуть виробляти їжу самі, а не залежати від інших, бо продовольство – це, мабуть, найзагрозливіша зброя в сучасному світі. Кожна держава повинна забезпечувати населення, базуючись на власному виробництві основних продуктів харчування. Продовольча незалежність передбачає задоволення основної частини потреб у продуктах харчування за рахунок вітчизняного виробництва, яке зумовлює незалежність держави від зовнішніх постачальників в задоволенні потреб населення.

Важливе місце у досягненні продовольчої незалежності, окрім таких факторів, як наявні природно-кліматичні умови, виробничий та трудовий потенціал, стан розвитку АПК, та й економіки у цілому, займає свідома діяльність держави у цьому напрямку. А це проявляється через державну продовольчу політику, яка втілюється в державні програми сприяння розвитку аграрної сфери, соціальні програми, захисті інтересів національного виробника та споживачів.

При розробці державної політики продовольчої незалежності необхідним є повний аналіз системи показників, що характеризують продовольчу незалежність держави і вимоги до самозабезпечення. Державна політика продовольчої незалежності справляє вплив на всю продовольчу безпеку. Саме тому ці проблеми стають усе більш актуальними на теренах України, що обумовлено переходом країни на нові політичні й економічні відносини з країнами Європейського Союзу. Питанням продовольчої незалежності присвячено багато праць[1,2,3]. Проведений авторами аналіз потенційних та наявних загроз продовольчій незалежності; факторів, які визначають продовольчу незалежність; а також реального стану продовольчої незалежності в окремих державах, дозволяє зробити наступну контекстуалізацію щодо необхідності вдосконалення методики визначення продовольчої незалежності країни.

Якщо розглядати співвідношення таких понять, як «продовольча безпека», «продовольча незалежність», «самозабезпеченість», то продовольчу незалежність у вузькому сенсі можна розглядати, як складову частину продовольчої безпеки, але, з іншого боку, досягнення продовольчої незалежності, тобто нейтралізація усіх загроз продовольчій безпеці, означає, що у якомусь сенсі вони співпадають. Все, що сприяє продовольчій незалежності, об'єктивно формує і продовольчу безпеку держави.

Отже, якщо розглядати продовольчу незалежність у широкому розумінні, її неможливо зводити лише до самозабезпеченості країни, покриття продовольчих потреб за рахунок власного виробництва, як це зазначається у багатьох визначеннях продовольчої безпеки. Можна стверджувати, що країна, яка досягла продовольчої безпеки, є продовольчо незалежною, але не навпаки. Продовольча незалежність не завжди є показником продовольчої безпеки. Зокрема тому, що продовольча незалежність може мати вимушений характер, як відповідь на певні зовнішні загрози, формуватися під впливом санкцій економічного, а частіше політичного характеру, які підштовхують країну до автаркії. Тоді це буде продовольча незалежність у бідності, при вкрай низькому, як у кількісному, так і якісному рівні споживанні, що неможливо вважати досягненням продовольчої безпеки. До того ж така продовольча незалежність може формуватися під впливом ідеологічно-пропагандистських факторів – мовляв, краще будемо не доспоживати, аніж будемо від когось залежними. Звісно така ситуація «оточеної фортеці» не може тривати довгий час. Але це в теорії, а в реальному житті можемо навести деякі історичні факти і тривалого ізолюваного існування, наприклад, у КНДР, колишній Албанії, КНР за часів Мао Цзедуну.

Стовідсоткова продовольча незалежність, якщо її розглядати, як самозабезпеченість, є

можливою для вкрай обмеженої кількості країн світу. Це пов'язано з особливістю аграрної галузі, яка залежить від природно-кліматичних умов. Країни світу розрізняються за цими умовами, так само, як ділянки землі розрізняються за родючістю та місцезнаходженням. Отже, рівень самозабезпеченості країн – це своєрідна диференційна рента першого або другого роду. Ніхто ж не веде мову про самозабезпеченість країн нафтою, газом, золотом, тощо. Так Японія або ОАЕ не здатні забезпечити населення продовольством власного виробництва, але вони використовують інші природні і виробничі переваги своєї економіки аби компенсувати відсутні ресурси. Тому важливим завданням державної продовольчої політики є створення такої системи компенсаторів як у національному, так і в регіональному аспектах.

Отже продовольча незалежність – це соціально-економічна категорія, і тому вона не може повноцінно та коректно вимірюватися та характеризуватися тільки натуральними, валовими показниками. Не можна ототожнювати незалежність та самозабезпеченість, особливо на рівні окремого споживача, родини, регіону, та й держави в цілому. Залежність не настільки лінійна. І ці питання самозабезпеченості та імпортозаміщення на окремих рівнях продовольчої безпеки потребують подальшого аналізу, зокрема у порівнянні їх з агропромисловим потенціалом. Оцінка продовольчої незалежності потребує подальшого вдосконалення за рахунок доповнення її такими показниками, як співвідношення фактичного споживання національної продукції до раціональних норм споживання, врахування частки експортованої продукції та її порівняння з імпортозалежністю, ємність внутрішнього ринку окремих продуктів, частка витрат на продукти харчування в сукупних доходах населення, розвиток транспортної та торгівельної інфраструктури, обсяги втрат сільськогосподарської продукції, частка генно-модифікованої продукції, частка натуральної продукції у споживанні населення. Особливої уваги вимагають питання теоретичного обґрунтування державної системи аналізу, прогнозування та комплексного забезпечення продовольчої незалежності.

Література

1. Гребенюк М.І. Правовий аспект співвідношення понять «продовольча незалежність» та «продовольча безпека». Підприємництво, господарство і право. – 2010. – № 5. – С. 35-38.
2. Гойчук О.І. Продовольча безпека: структура, рівні та критерії забезпечення. Загальні проблеми економіки. – 2003. – № 12. – С. 12-18.
3. Кордзая Н.Р., Єгоров Б.В. Основні поняття продовольчої безпеки країни. – Херсон: Олді-плюс. – 2018. – 148 с.

СЕКЦІЯ «СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ, ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА СПОРТ»

ПАРТНЕРСТВО УКРАЇНА-НАТО – НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО КУРСУ

**Соловей А.О., к.і.н., доцент, Ботіка Т.С., к.і.н., старша викладачка,
Мамроцька О.А., к.і.н., старша викладачка
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Розвиток України у ХХІ ст. в умовах глобалізації економіки і разом з тим непередбачуваних політичних процесів загальносвітового масштабу, вимагає вибудовування нових підходів до забезпечення національної безпеки, виходячи з довгострокової цілі приєднання до загальноєвропейської системи колективної безпеки, основою якої є політико-

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ АУДИТУ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ Васьковська К.О.	395
ПРУДЕНЦІЙНИЙ НАГЛЯД ЯК СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ТОРГОВЦІВ ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ Свтушевська О.О.	397
ОПЕРАЦІЇ КРЕДИТНОГО ХАРАКТЕРУ: ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ У БАНКАХ Мельник Ю.М.	399
АНАЛІЗ ПРИБУТКОВОСТІ М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ Ощепков О.П., Магденко С.О.	401
ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ Стасюкова К.В., Головаченко Л.М.	403
ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА: СУЧАСНИЙ АСПЕКТ Купріна Н.М., Маркова Т.Д., Баранюк Х.О.	404
АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ: ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА Ступницька Т.М., Пчелянська Г.Б.	406
НАУКОВІ АСПЕКТИ ДІАГНОСТИКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА Ткачук Г.О.	408
ЕЛЕКТРОННИЙ ДОКУМЕНТООБІГ, ВИМОГИ ДО ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ Скляр Л.Б.	409
СУЧАСНИЙ СТАН СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ Тарасова О.В.	411
 СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА»	
«ПРОДОВОЛЬЧА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ» ЯК ЕКОНОМІЧНА КАТЕГОРІЯ: ТЕНДЕНЦІЇ ВИЗНАЧЕННЯ Криницька О.О., Ткачук Т.І.	413
 СЕКЦІЯ «СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ, ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА СПОРТ»	
ПАРТНЕРСТВО УКРАЇНА-НАТО – НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО КУРСУ Соловей А.О., Ботіка Т.С., Мамроцька О.А.	415
ПРО ІСТОРИКО-ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВЧЕНОГО Соловей А.О., Кананихіна О.М., Ботіка Т.С., Мамроцька О.А.	416
ПЕРШИЙ ЗИМОВИЙ ПОХІД: ОДЕСЬКИЙ ПЕРІОД Шишко О.Г.	419
ПРОПАГАНДА В ПУБЛІЧНІЙ ПОЛІТИЦІ Дмитрашко С.А.	420
СОЦІАЛЬНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ ЯК ОСНОВА ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ Орлова В.О.	422
КОНФЛІКТ ЦИВІЛІЗАЦІЙ ЯК РУШІЙ ПРОГРЕСУ ЛЮДСТВА Петракова Є. Р., Черняк Г.А.	423
ЩОДО ПРОБЛЕМИ ОЦІНЮВАННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ЗНАННЯ Лар'яновський І.С.	425
МОДЕЛЬ СИСТЕМИ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ УКРАЇНИ У ПОРІВНЯННІ З ІНШИМИ КРАЇНАМИ Осадча І.А.	427
ТЕОРЕТИКО-ЕМПІРИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПРОНИКЛИВОСТІ Сороченко О.В.	429
САМОРЕАЛІЗАЦІЯ В СУЧАСНІЙ КОМЕРЦІЙНІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ Мельник Ю.М., Тодорова С.М., Шевченко Г.А.	430
ПСИХОЛОГІЧНІ МЕТОДИ ОЦІНКИ ПЕРСОНАЛУ Черкаський А.В.	432
ГЕНДЕРНИЙ РОЗРИВ У ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІЙ ВЛАСНОСТІ: ІСТОРИЧНА РЕТРОСПЕКТИВА Дружкова І.С.	433
ІНШОМОВНІ МОВЛЕННЄВІ УМІННЯ ТА СПЕЦИФІКА ЇХ ФУНКЦІОНУВАННЯ Вереїтіна І.А., Попель О.В., Добровольська Н.Л.	434